

LANDEN VAN EUROPA

Wit-Rusland

1 Vlag

2 Ligging op Europese kaart

Wit-Rusland (Belarus) is een republiek in Oost-Europa. Het land was samen met Rusland en de Oekraïne een van de oorspronkelijke Sovjet-republieken. Wit-Rusland verklaarde zich onafhankelijk op 19 september 1991.

3 Oppervlakte

De oppervlakte van Wit-Rusland is 207.600 vierkante kilometer. Dat is 5x groter dan de oppervlakte van Nederland.

4 Bevolking

Het aantal inwoners van Wit-Rusland is 9.648.533. Per vierkante kilometer wonen er gemiddeld 46,5 mensen.

5 Hoofdstad en enkele belangrijke steden

De hoofdstad is Minsk. Enkele andere, grotere steden in Wit-Rusland zijn: Brest, Hrodna, Homel en Vitebsk.

6 Geschiedenis: globale perioden, belangrijkste personen

De Wit-Russische gebieden maakten sinds de veertiende eeuw deel uit van Litouwen en daarmee sinds 1569 tot Polen-Litouwen. Met de Poolse Delingen (1773/1793/1795) kwam het gebied aan Rusland. In 1922 werd het een deelstaat van de Sovjet-Unie (Wit-Russische SSR), waarvan het zich in 1990/1991 losmaakte. Wit-Rusland was een van de oprichters van het Gemenebest van Onafhankelijke Staten. In 1994 kwam de huidige president aan de macht. Deze maakt zich onder andere sterk voor een unie van Rusland en Wit-Rusland.

7 Staatsvorm

Wit-Rusland is een presidentiële republiek. Hoewel er formeel een volksvertegenwoordiging (met ministers en een premier, als voorzitter van de Raad van Ministers) en een gekozen staatshoofd (president, gekozen voor 5 jaar) is, wordt Wit-Rusland toch over het algemeen gezien als een dictatuur of autocratie. De parlementsverkiezingen (2000) en presidentsverkiezingen (2001) gingen gepaard met grove tegenwerking van de campagne van de oppositie, het niet toelaten van waarnemers en mogelijke stemfraude. De volksvertegenwoordiging (Nationale Assemblée) bestaat uit een lagerhuis en een hogerhuis. Het lagerhuis heet Huis van Afgevaardigden en bestaat 110 leden. Daarnaast is er een uit 64 leden bestaand hogerhuis, de Raad van de Republiek. De leden van het Huis van Afgevaardigden worden voor een periode van 4 jaar gekozen. 56 Leden van de Raad van de Republiek worden indirect gekozen, terwijl 8 door de president worden benoemd.

Bij de presidentsverkiezingen van 2001 (gewonnen door Loekasjenko) beweerde de oppositie dat 1/3 van de stemmen vervalst was. Ook zijn vele kranten en tijdschriften gesloten wegens 'belasting van de president'. In 2006 werden nieuwe presidentsverkiezingen gehouden. President Loekasjenko won de verkiezingen geheel naar verwachting met meer dan 80% van de stemmen. Ook deze uitslag is volgens sommige onafhankelijke waarnemers vervalst. De dagen na de verkiezingen verzamelden duizenden

demonstranten zich op het Oktoberrevolutieplein in de hoofdstad Minsk. De demonstranten werden na enkele dagen met veel geweld door de ordebewakers van gemeentelijke politie en federale KGB van het plein verjaagd.

Het volkslied is My Belaroesy.

Wit-Rusland is geen lid van de Europese Unie.

De nationale feestdag is 3 juli (onafhankelijkheidsdag).

8 Regio's en departementen

Bestuurlijk is Wit-Rusland opgedeeld in zes voblasten (provincies) en de hoofdstad Minsk. De voblasten zijn onderverdeeld in 141 rayons (districten). De huidige indeling is opgezet in 1957 als oblasten. Na de onafhankelijkheid werd deze indeling overgenomen met als enig verschil dat het Russische oblast werd veranderd in het Wit-Russische voblast.

9 Infrastructuur

De wegen verkeren over het algemeen in niet al te beste staat, evenals de bewegwijzering. Er wordt rechts gereden. Er is een uitgebreid busnetwerk. Kaartjes zijn goedkoop, de bussen zijn niet altijd even schoon en het is lastig om een kaartje te bemachtigen. Het gehele land is per trein goed bereikbaar. De treinen rijden regelmatig en zijn vaak niet erg modern. De belangrijkste internationale luchthavens (2) bevinden zich bij Minsk (43 km). Taxi's en bussen onderhouden de verbinding tussen de hoofdstad en de luchthavens.

10 Klimaat

Wit-Rusland ligt op de overgang van een continentaal klimaat naar een maritiem klimaat, met koude winters en vochtige zomers. De gemiddelde temperaturen schommelen van -4 tot -8°C in januari tot 19°C in juli. De warmste maand is juli, met temperaturen tot 30°C.

11 Rivieren en meren

Het landschap kent vele oerbossen, velden, moerassen, meren en grote rivieren als de Dnepr (700 km door Wit-Rusland), Memel, Dvina en Pripjat. Kleinere rivieren zijn de Berezina en de Bug. In totaal telt Wit-Rusland ca. 20.800 rivieren en beekjes met een totale lengte van ca. 90.100 km. Het laagland telt verder vele meren en meertjes, ca. 10.800, waarvan het Narach-meer (79,6 km²) en het Osveyskoye-meer (52 km²) de grootste zijn.

12 Gebergten

Het landschap van Wit-Rusland is over het algemeen met veel moerasgebieden. De gemiddelde hoogte bedraagt 162 meter. Slechts 8% van het landschap heuvelachtig en het hoogst gelegen punt is de Dzarzhinskaja op 346 meter. Van de Poolse grens in het zuidwesten tot de Russische grens in het noordoosten loopt de heuvelrug Belaruskya Grada ('Wit-Russische Rug').

13 Nationale en regionale parken

Wit-Rusland heeft 5 nationale parken.

14 Industrie en economie

Wit-Rusland is economisch sterk afhankelijk van Russische steun. Rusland levert voordelig aardolie; daarvoor in ruil kunnen de Russen gratis gebruikmaken van pijpleidingen onder de Wit-Russische bodem. De Wit-Russische economie is nog sterk op de communistische leest geschoeid met een groot aantal staatsbedrijven en strenge regelingen.

Import- en exportproducten zijn machines, metaalproducten, chemie- en aardolieproducten, lichte industrie.

15 Wijnbouw

In Wit-Rusland wordt wijn gemaakt, maar geen grote hoeveelheden. In Minsk staat de bekendste fabriek: Minsk Sparkling Wines Factory. De nationale drank is wodka, welek wél in grote hoeveelheden wordt gemaakt.

16 Landbouw

Het Pripet-moerasgebied in het zuiden van Wit-Rusland was eens het grootste moerasgebied van Europa. Uitgestrekte gebieden zijn echter gedraineerd en geschikt gemaakt voor landbouw.

Zo ver het oog reikt strekken zich de tarwevelden uit in Wit-Rusland, als onderdeel van de graangordel van Oost-Europa, die verder nog door Polen, Hongarije, Oekraïne en Moldavië loopt. Men verbouwt er veel tarwe en gewassen die industrieel worden verwerkt, en er zijn boomgaarden. Wit-Rusland behield zijn grote staatsboerderijen, maar deze zijn geen garantie dat het land in zijn eigen voedselbehoefte kan voorzien. De productie van de Wit-Russische collectieve boerderijen of kolchozen daalt namelijk als gevolg van de ondermijnende invloed van particuliere lapjes grond. Naast tarwe worden er veel suikerbieten, aardappelen en vlas verbouwd, naast kleinere hoeveelheden haver, gierst, tabak en hennep. Ca. de helft van de werkende bevolking werkt in de agrarische sector.

Het zuiden van Wit-Rusland, een van de vruchtbaarste streken van het land, heeft ernstig te lijden gehad van de nucleaire ramp bij Tsjernobyl in Oekraïne (1986). Door de wind werden honderden kilometers in Wit-Rusland besmet, ca. 20% van het gehele landbouwareaal.

17 Bosbouw

De bosbouw, een andere vitale industrie, werd hard getroffen door de kernramp bij Tsjernobyl: 15% van het bosareaal is niet meer te gebruiken.

18 Godsdienst

80% van de bevolking behoort tot de russisch-orthodoxe kerk.

19 Onderwijs

Kinderen zijn verplicht om onderwijs te volgen van 7 tot 17 jaar. De basisschool duurt vijf jaar en daarna volgen vijf jaar voortgezet onderwijs. Voorschools onderwijs is wordt door de staat gesubsidieerd en ca. 60% van alle kinderen gaat naar de kleuterschool.

20 Cultuur

Wit-Rusland heeft een rijke en eeuwenlange culturele en artistieke traditie. Er ontwikkelden zich belangrijke scholen van kunst en architectuur en er zijn vele muzikale en literaire werken geschreven. Al deze werken worden beschermd door de staat en zijn ondergebracht in musea (o.a. het Nationaal Museum van Kunst in Minsk) en bibliotheken. Klassieke muziekwerken en drama, maar ook hedendaagse kunstwerken worden regelmatig georganiseerd in concertzalen, operagebouwen en theaters in het hele land. Er zijn tal van tentoonstellingen, musicals, theatervoorstellingen en filmfestivals. Ballet is van oudsher populair in Wit-Rusland.

Veel Wit-Russen bespelen een muziekinstrument. Traditionele volksmuziek had en heeft nog steeds een grote invloed in Wit-Rusland, maar ook moderne popmuziek wordt steeds populairder (ook popmuziekfestivals). In het land zijn veel professionele theater- en muziekgezelschappen actief. In de meeste steden zijn poppentheaters te vinden, enorm populair bij kinderen én volwassenen. Ook boeken en literatuur hebben altijd een belangrijke rol gespeeld in kunst en cultuur.

21 Eten en drinken

Wit-Russen gebruiken een licht ontbijt, later op de dag gevolgd door een stevige lunch en avondmaaltijd. De Wit-Russische keuken is een typisch Oost-Europese. Brood, meestal zuur roggebrood, neemt een voorname plaats in. Naast brood vormen aardappelen, kool en varkensvlees de basis van

veel maaltijden, evenals paddestoelen uit de natuur die men in veel recepten gebruikt. Wit-Russisch eten is niet erg gekruid. De meest geserveerde gerechten zijn een soep, shtchi genoemd, met brood (kalachi) en kotleta po krestyansky (stukjes varkensvlees in paddestoelensaus). Veel restaurants serveren Russische of Sovjet gerechten, maar tegenwoordig vaak ook Italiaans, Chinees of Japans.

22 Taal

De officiële landstalen zijn Wit-Russisch en Russisch.

23 Geldeenheid

De munteenheid in Wit-Rusland is de roebel.

24 Media

Er zijn 4 nationale radio- en televisiestations. Daarnaast zijn er tientallen regionale en lokale stations. In Wit-Rusland worden zo'n 600 landelijke, regionale en lokale kranten uitgegeven.

25 Belangrijkste monumenten en topics

- Woud van Białowieża
- Kasteel Mir
- Kasteel van Njasvizj Architectonische, residentiële en culturele complex van de familie Radziwill in Njasvizj
- Geodetische boog van Struve